

Riskiteorian laskuharjoitus 5, 12.10.2015

1. Olkoon X yhtiön vuoden kokonaisvahinkomäärä ja $P = 1.3\mathbb{E}(X)$ kokonaisvakuutusmaksu. Oletetaan, että X noudattaa yhdistettyä painotettua Poisson-jakaumaa siten, että vahinkojen lukumäärän odotusarvo on λ ja yksittäiset vahingot ovat eksponenttijakautuneita odotusarvona μ . Olkoon $\lambda = 100$, $\mu = 1$ ja struktuurimuuttujan Q jakauma

$$\mathbb{P}(Q = 0.9) = 0.5, \quad \mathbb{P}(Q = 1.1) = 0.5.$$

Arvioi todennäköisyyttä $\mathbb{P}(X > P)$ soveltamalla normaaliapproksimaatiota muuttujan X ehdollisiin jakaumiin ehdolla Q .

2. (jatkoa) Suorita edellisen tehtävän arviot nojautuen NP-approksimaatioon. Arvioi myös kyseistä todennäköisyyttä soveltamalla suoraan NP-approksimaatiota muuttujan X jakaumaan.

3. (jatkoa) Arvioi todennäköisyyttä $\mathbb{P}(X > P)$ soveltamalla Wilson-Hilferty -approksimaatiota suoraan muuttujan X jakaumaan.

4. Oletetaan, että yhtiön vuotuinen kokonaisvahinkomäärä X noudattaa yhdistettyä Poisson-jakaumaa. Olkoon Poisson-parametri λ ja vahinkojen suuruudet eksponenttijakautuneita parametrina μ . Yhtiöllä on vuoden alussa alkupääoma U_0 ja vuotuinen vakuutusmaksu on P . Tarkastellaan seuraavassa X :n jakaumaa NP-approksimaation tarkkuudella. Olkoon $\mu = 1$, $\lambda = 100$ ja $\varepsilon = 0.01$.

a) Olkoon $P = 110$. Miten suuri on alkupääoman oltava, että vararikkotodennäköisyys vuoden aikajänteellä olisi tason ε alapuolella.

b) Olkoon $U_0 = 30$. Miten suuri on vakuutusmaksun P oltava, että vararikkotodennäköisyys vuoden aikajänteellä olisi tason ε alapuolella.

5. Olkoon yhtiön i ($i = 1, 2$) vuotuinen kokonaisvahinkomäärä X_i yhdistettyä Poisson-jakaumaa noudattava satunnaismuuttuja, vuotuinen vakuutusmaksu P_i ja alkupääoma U_i . Olkoon Poisson-parametri λ_i ja vahinkojen suuruudet gamma- (r_i, a_i) -jakautuneita. Yhtiön sallitaan jatkaa toimintaansa, jos vararikkotodennäköisyys vuoden aikajänteellä on pienempi kuin 0.01. Osoita käyttäen normaaliapproksimaatiota, että kumpikaan yhtiöistä ei täytä tätä vaatimusta, kun $P_i = 1.05 \mathbb{E}(X_i)$, $U_1 = 100$, $U_2 = 200$, $\lambda_1 = 1000$, $\lambda_2 = 800$, $r_1 = 10$, $r_2 = 20$, $a_1 = 1$ ja $a_2 = 1$.

Tarkastellaan tilannetta, jossa yhtiöt fuusioidaan. Oletetaan lisäksi, että kokonaisvahinkomäärät X_1 ja X_2 ovat riippumattomia. Osoita, että fuusiossa syntynyt yhtiö täyttää mainitun vaatimuksen. Sovella normaaliapproksimaatiota.